

Nr 195.

Av herr **Lorichs m. fl.**, *om anslag till avlönande av 45 jordbrukskonsulenter och 26 husdjurskonsulenter m. m.*

Hushållningssällskapens ombud ha i skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 september 1926 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bevilja sådan höjning av statsanslaget till avlönande av jordbrukskonsulenter, att hushållningssällskapen kunde beredas möjlighet att tillgodose behovet av specialutbildade konsulenter för husdjurskötseln. Förslaget går i huvudsak ut på, att en specialisering av konsulenternas verksamhet skulle ske på sådant sätt, att en del konsulenter skulle sysselsättas med uppgifter avseende i huvudsak det egentliga jordbruket och egnahemsverksamheten, under det att andra skulle hava sitt huvudsakliga arbetsfält förlagt till husdjurskötselns områden. De nuvarande 56 jordbrukskonsulenterna anses behövlige för tillgodoseende av förstnämnda uppgifter. Därutöver skulle anställas särskilda husdjurskonsulenter, och erinras med avseende härå, att redan nu inom flera hushållningssällskap finnas med ersättning helt av sällskapens medel anställda dylika konsulenter.

Lantbruksstyrelsen har i utlåtande av den 5 november 1926 funnit ifrågavarande framställning i hög grad behjärtansvärd och hemställer, att åtgärder vidtagas för ändamålets vinnande. Styrelsen uttalade härvid, att behovet av egentliga jordbrukskonsulenter kunde fyllas genom ett antal av 45 för hela landet. Härtill skulle komma en husdjurskonsulent för varje hushållningssällskap eller sålunda 26 sådana konsulenter. Tillhoppa skulle sålunda behövas 71 konsulenter, för vilkas avlönande, enligt för jordbrukskonsulent gällande grunder, skulle tarvas ett statsanslag av 345,000 kronor.

Statskontoret har ställt sig avvisande av statsfinansiella skäl, vilka påkallade undanskjutande av tillgodoseendet även av ändamål av natur, att under normala förhållanden fog måhända skulle hava förelegat för lämnande av understöd.

Kungl. Maj:t har under punkt 64 av framställningarna under nionde huvudtiteln i innevarande års statsverksproposition av statsfinansiella skäl och utan ingående på prövning i sak av lantbruksstyrelsens hemställan i annan mån, än att departementschefen erinrat om att behovet av dylika konsulenter åtminstone i viss mån redan är tillgodosett genom åtgärder från hushållningssällskapens sida, lämnat densamma utan avseende och

föreslagit riksdagen att för budgetåret 1927—1928 bevilja ett extra förslagsanslag av 270,000 kronor till avlönande under år 1927 av 56 jordbrukskonsulenter. Lantbruksstyrelsens förslag gå ut på att varje hushållningssällskap skulle ha rätt att åtnjuta statsbidrag till avlönande av en husdjurskonsulent. Genom anställandet av sådana tjänstemän anser lantbruksstyrelsen, att antalet av de egentliga jordbrukskonsulenterna, för vilka statsbidrag skulle utgå, skulle kunna nedbringas från 56 till 45. Denna mening kan tvivelsutan anses välgrundad.

Den ledande och undervisande verksamhet, som hushållningssällskapen bedriva genom sina konsulenter, kan väl anses utgöra den största och viktigaste av deras uppgifter. De kontanta anslag, som av sällskapen utdelas till mångfaldiga ändamål, hava givetvis sin stora betydelse, men det är klart, att det är en större vinst att kunna intressera jordbrukarna för att reda sig fram utan kontanta bidrag. Att väcka en sådan lust till självhjälp är konsulenternas stora uppgift.

Det är emellertid fara värt, att hushållningssällskapens i allmänhet svaga ekonomi kan komma att tvinga dem till indragningar av de konsulentbefattningar, för vilka intet statsbidrag erhålles. En konsulent kostar avsevärda belopp om året, ty utom sin lön äger han uppbära dag-arvode och reseersättningar. Genom indragning av en dylik befattning skulle på en gång en avsevärd besparing vinnas. Att indraga några tiotal kronor på ett håll, möjligen några hundratal på ett annat slår ingenting till vid utgifternas nedbringande.

En utveckling i antydd riktning vore synnerligen olycklig. Det är icke till jordbrukets och därmed till hela landets nytta att hålla ner hushållningssällskapens verkningsmöjligheter vid ett minimum. Tvärtom, anslag till dessa sällskap gå till produktiva ändamål, och anslagen lämna, på lång sikt sett, god avkastning, även om denna icke genast kan konstateras genom fixa penningbelopp.

Departementschefen har visserligen på annat ställe under nionde huvudtiteln föreslagit en höjning av allmänna anslaget till sällskapen med 118,000 kronor. Detta må tacksamt erkännas. Men denna höjning skall fördelas bland alla sällskapen enligt samma grunder, som gälla för det gamla anslaget. Det blir icke mycket på varje. Någon verklig grundlig hjälp blir det icke.

Statsbidrag till husdjurskonsulenterna skulle däremot vara till stor nytta. Tillsammans med den föreslagna grundbeloppsökningen skulle därigenom ett flertal sällskap komma i den förbättrade ekonomiska situationen, att de sluppe vid uppgörandet av sina årsbudgeter laborera med underskott.

Med anledning av vad här ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen ville — med avslag å Kungl. Maj:ts framställning i punkt 64 av nionde huvudtiteln — för

avlönandet under år 1927 av 45 jordbrukskonsulenter
och 26 husdjurskonsulenter bevilja för budgetåret 1927
—1928 ett extra förslagsanslag av 345,000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1927.

L. L. Lorichs.

Carl Larson.

Charly A. Fager.

Thore Alströmer.

Harry Weibull.

Birger Petersson.

Otto Johansson.

Fabian Lilliecreutz.

